

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 465/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Michal Antal, PhD., s.r.o., Hlavná 13, Trnava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní sp. zn. 2T/102/2013 po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 712/2022 zo 16. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. augusta 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom okresného súdu po právoplatnosti skoršieho nálezů. Tiež navrhuje prikázať okresnému súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznať finančné zadosťučinenie 6 000 eur a náhradu trov konania.
- Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin vraždy a zločin porušovania domovej slobody od januára 2010. Obžaloba bola okresnému súdu doručená 30. júna 2010 a dosiaľ nie je vec právoplatne skončená.
- Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou obrátil na ústavný súd už 1. decembra 2022, v ktorej namietal v identickom konaní zbytočné prietahy. Ústavný súd skorším nálezom sp. zn. III. ÚS 712/2022 zo 16. marca 2023 vyslovil porušenie uplatnených práv sťažovateľa, prikázal okresnému súdu vo veci konať bez zbytočných prietáhov, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie 2 000 eur a náhradu trov konania.

4. Sťažovateľ namieta celkovú dĺžku konania a tvrdí, že od vydania predchádzajúceho nálezu sa dĺžka namietaného konania predĺžila o jeden a pol roka. Uvádza, že okresný súd v roku 2023 po vydaní nálezu nariadil tri hlavné pojednávania, avšak jedno bolo odročené bez prejednania veci a na zvyšných dvoch vypočul jedného svedka a prečítal niektoré zápisnice. Prízvukuje, že v roku 2024 okresný súd nevykonal ani jedno hlavné pojednávanie. Podľa názoru sťažovateľa postup okresného súdu nie je efektívny ani po vydanom náleze ústavného súdu. Priznáva, že nejde o jednoduchú vec, ale aj napriek zložitosti veci konanie trvá neprimerane dlho. Namieta, že v senáte došlo 7. marca 2024 k zmene jeho predsedu, a preto bude potrebné znova vykonať hlavné pojednávanie. Argumentuje, že stav právnej neistoty dlhodobo ovplyvňuje jeho psychiku a možnosť viesť riadny život.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

II.1. K namietanému porušeniu uplatnených práv pred nálezom ústavného súdu:

5. Ústavný súd vychádza z petitu ústavnej sťažnosti, ktorým je viazaný [§ 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a podľa ktorého sťažovateľ napáda konanie aj v časti, ktorá už bola predmetom posúdenia podľa rovnakých referenčných noriem spomínaným skorším nálezom ústavného súdu.

6. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

7. Keďže ústavný súd už z hľadiska uplatneného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy namietané konanie meritórne preskúmal v náleze sp. zn. III. ÚS 712/2022 zo 16. marca 2023, v ktorom zároveň konštatoval jeho porušenie, vznikla prekážka veci rozhodnutej (*rei iudicatae*) pre opätovný ústavno-súdny prieskum namietaného konania, teda v jeho úseku do právoplatnosti spomínaného nálezu (24. marca 2023). Ústavný súd pri pretrvávajúcich prieťahoch a opakovaných ústavných sťažnostiach prihliada na celkovú dĺžku konania, no pokiaľ ide o posúdenie včasnosti poskytovania spravodlivosti za časový úsek, ktorý už bol predmetom ústavnoprávneho prieskumu, v tejto časti ústavný súd z dôvodu už konštatovanej prekážky veci rozhodnutej odmietol ústavnú sťažnosť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde.

II.2. K namietanému porušeniu uplatnených práv po nálezom ústavného súdu:

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

9. Čo sa týka obdobia nečinnosti okresného súdu po predchádzajúcom náleze ústavného súdu, teda za obdobie jeden a pol roka, je potrebné uviesť, že súd nebol nečinný. V roku 2023 vykonal dve hlavné pojednávania a v roku 2024 skutočne dosiaľ nedošlo k uskutočneniu ani jedného pojednávania. V záujme riadneho prešetrenia stavu napadnutého konania ústavný súd v súčinnosti s okresným súdom zisťoval, aké úkony boli v roku 2024 vykonané. Z informácií poskytnutých okresným súdom vyplýva, že v marci 2024 vystala potreba určiť nového sudcu spravodajcu vo veci sťažovateľa (odchod sudcu z okresného súdu, pozn.), pričom okresný súd vyzval obžalovaných, či súhlasia so zmenou zákonného sudcu, na ktorú obaja obžalovaní, resp. ich právni zástupcovia odpovedali negatívne. Okresný súd následne určil termín pojednávania na 15. júl 2024, ktorý sa však neuskutočnil z dôvodu neprítomnosti prísediacich na tomto pojednávaní. Okresný súd vo veci určil termín hlavného pojednávania na 14. október 2024.

10. Pri posudzovaní sťažnosti je potrebné tiež zohľadniť fakt, že sťažovateľ v období po právoplatnosti skoršieho nálezu (približne 17 mesiacov) podáva v tejto veci v poradí už tretiu sťažnosť, pričom predchádzajúce dve sťažnosti sťažovateľa boli odmietnuté ako zjavne neopodstatnené (sp. zn. II. ÚS 124/2023 a sp. zn. II. ÚS 278/2024), a to z dôvodu krátkeho časového úseku od skoršieho vyhovujúceho nálezu, ktorým bol zároveň uložený príkaz konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Od doručenia posledne uvádzaného rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 278/2024 z 28. mája 2024 sťažovateľovi (5. júna 2024) do podania tejto sťažnosti (30. augusta 2024) neuplynuli ani tri mesiace.

11. Ústavný súd už v skoršom odmietnutí sťažnosti (sp. zn. II. ÚS 278/2024) konštatoval, že otázka ústavnoprávnej relevancie takéhoto prietahu musí byť posúdená s ohľadom na pomerne krátku dobu, ktorá uplynula od spomínaného nálezu, a na to, že vec sťažovateľa je z hľadiska skutkového komplexná, čo si nepochybne vyžaduje okresným súdom zvýraznenú potrebu zodpovedného pristupovania k trestnej veci sťažovateľa. Intenzita zásahu do základného práva sťažovateľa bola zohľadnená v nedávnom náleze ústavného súdu, no s ohľadom na skutkovú náročnosť veci sťažovateľa ďalšia nečinnosť okresného súdu nebola dôvodom na opätovné vyslovenie porušenia uplatnených rovnakých práv sťažovateľa (porov. III. ÚS 294/2022). So sťažovateľom treba súhlasiť, že dĺžka konania je neakceptovateľná, no zmyslom konaní podľa uplatnených referenčných noriem pri pretrvávajúcich prietahoch nie je vydávať „nález za nálezom“. Inak by sa tento inštitút ústavnoprávnej ochrany zmenil na mechanizovaný proces vydávania náleзов, až kým súdy vec právoplatne neuzavrú.

12. Ústavný súd posudzujúci poslednú sťažnosť sťažovateľa aj vzhľadom na nepredvídateľnú zmenu zákonného sudcu a zjavnú snahu okresného súdu odstrániť právnu neistotu sťažovateľa nariadením hlavných pojednávaní konštatuje, že okresný súd v okolnostiach veci nebol pasívny, nečinný, preto obdobie, ktoré uplynulo od vydania skoršieho nálezu, nemožno paušálne považovať za zbytočný prietah. Inými slovami, posudzované obdobie od právoplatnosti skoršieho nálezu vo veci sťažovateľa aj vzhľadom na aktivitu súdu neindikuje, že intenzita prípadných prietáhov v napadnutom konaní po právoplatnosti skoršieho nálezu už dosiahla intenzitu potrebnú na opätovné vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľa.

13. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu okresného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr.

II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (III. ÚS 59/05) a táto doktrína platí primerane aj pre konanie nasledujúce po vyhovujúcom náleze ústavného súdu. Ústavný súd preto vzhľadom na približne 17-mesačný proces po predchádzajúcom náleze ústavného súdu ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. V závere ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie vo vzťahu k obdobiu po právoplatnosti predchádzajúceho nálezu nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade, že nečinnosť, resp. neefektívna činnosť okresného súdu bude pokračovať, sťažovateľ sa môže opätovne obrátiť na ústavný súd s ústavnou sťažnosťou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu